

IRODALOM

Az utazási kedv története. Irta: *Gyömrei Sándor. Budapest, 1935. 129 old. 80, sok képpel.* Erdekes kulturhistóriai momentum boncolgatására vállalkozik a jótolú és széles látókörű szerző, amikor az utazási kedv történetét igyekszik felvázolni a középkor klasszikus világszemléletétől a mai „tömegutazások koráig”. A probléma rendkívül érdekes és tanulságos. Tulajdonképpen történelem és lélektan, poézis és irodalomtörténet finom összefüvese egységes képpé. A könyv tárgya különösen most időszerű, amikor az „idegenforgalom” mindenfelé jelszó lett s az emberek utazási szenvedélye hatalmas arányokat öltött. Az a gazdag anyag, melyet a szerző ebben a könyvben felhalmozott, bizony élvezhetetlen adathalmaz lenne, ha nem kapcsolná egybe a hangulati elemeknek azzal a színes skálájával, amely avándoröszttönnel telített emberi lelket minden időkben jellemezte. Bevezetőül azt igyekszik eldönteni, hogy mozgékonyabb-e a modern ember, mint elődei? s a felelet nem mindig a mai kor embere felé hajtja meg a pálmát. A középkor látszólagos társadalmi megkötöttségei és kezdetleges járóművei ellenére is nagyon mozgalmas életet élt, hiszen a vallásos zárandoklás, a gazdasági szükség, a kalandvágy, a zsoldos katonák vándorlásai, stb. akkor is hatalmas idegenforgalmi tényezők voltak. A természet szépségeinek tudatos keresése s az erre vonatkozó dokumentumok feltárása a következő fejezetek anyagát képezi. A szerző szinte lépésről-lépésre haladva a rousseau-i természetszemlélettől kezdve a 17—18. századbeli „arisztokratikus-intellektuális utazások” korán és a 19. századbeli romantikus utazások postakocsi menetrendjén keresztül a polgári utazások s a mai hatalmas utashullámok áradásáig követi az „idegenforgalom” fejlődését. Végül az utazások gazdasági és erkölcsi értékét igyekszik lemérni az államgazdaság szempontjából. A mindenképpen érdekes könyvet, — melynek kiállítását, elsősorban gondosan összeválogatott illusztrációit és *Conrad Gyula* stílusos íametszetét külön is meg kell dicséernünk — szívesen ajánljuk olvasóink figyelmébe. A kötet *Gergely R.* kiadása.

p. gy.

Jellinek János: A Solymári barlang. 16°, 36 old. 5 képpel. Budapest, 1936. — Diákkoromban sokat jártuk a Solymári barlangot az egyetemiakkal. Kutattuk ágait, kerestük járatait, de mert sose jutottunk a végére — kellő szervezetség híján —, abba is hagytuk a „teljes” feltárást. Még térképezésébe is belefogtunk úgy 1907 táján. Azóta szervezetbe tömörült a tudományos barlangkutatók, majd (mert eléinte csak barlangok feltárását karolta föl) belevonta a feltárás munkájába a turistákat is és ezzel az együttes munkával tárta föl ép- és csonkahazánk sok-sok szebbnél-szebb földalatti szépségét. A tudós és természetbarát közös munkájának eredménye *Jellinek* barlang-kalandja is. Van benne — *Schönviszky* László munkatársi szerepe révén — komoly tudomány s még több gondos, pontos túsírelés *Jellinek* ürge, híven ecsetelő tollából. A tudomány csak annyi, amennyi kell, de jól válogatott, értékes: a barlang geológiai viszonyai, faunája, hőmérséklete, stb. Igen hasznos a felszerelésre adott jegyzék, de legértékesebb a barlang tüzetes leírása, melyet — igen helyesen — barlangi túrák keretében ír le. Van gondja a mászás technikájának a látványos és tudományos érdekű részletek ecsetelésére is. Helynevei, miket a Barlangkutató Társulat bizottsága állapított meg — egyszerűek, javarészt magyarosak és jellemzők. A barlangot jelenleg a Budapesti Turista Egylet Alpin Osztálya kezeli. A hasznos kis füzet kalauz-irodalmunk nyeresége s örömmel várjuk a *barlang térképével* bővített és már eleve megígért II. kiadást. *Strömpl.*

Szűts Lajos: Tájékozódás a terepen. (Vázlatkészítés — futólagos felmérés.). Budapest, 1936. 50 ábra, 71 oldal. Ara 1 P. Allami Térképészeti Intézet kiadása. — Ebben a praktikus könyvecskében a szerző olyan anyagot dolgozott fel, amit eddigelé, csak úgy találomra, jól-rosszul használtak fel kirándulásaikon a turisták. Ugyanis az *iránytűnek szabatos használatát ismerteti*, gyakorlati példák alapján, teljes részletességgel. Az iránytűvel igen sokféle műveletet lehet végezni, de a turisták legtöbbször az iránytűt csak éppen az északi